

انحلال مجوز پتروشیمی امیرآباد و پرسش هایی که روبروی مسئولان پتروشیمی ایران است!

عمده واحدهای پتروشیمی بالادست کشور به دلیل نیاز بالا به آب در مناطق ساحلی واقع شده اند بنابراین سوال اینجا است، براساس کدام مبنا قرار است یک واحد پتروشیمی در منطقه کویری احداث شود.

به گزارش مشعل نیوز؛ این روزها خبر انحلال مجوز پتروشیمی امیرآباد در رسانه ها مطرح شده است پتروشیمی که همین یکی دو ماه اخیر سرو صدای زیادی برپا کرد. موضوع احداث پتروشیمی امیرآباد نه به خاطر کمبود خوراک گاز استان های شمالی بلکه به خاطر نزدیکی به منطقه حفاظت شده میانکاله در برخی از رسانه ها مورد انتقاد قرار گرفت. از این جهت به منظور بررسی دقیق منطقه و اینکه این مجتمع پتروشیمی در کجا واقع شده است برای بازدید به محل احداث این مجتمع پتروشیمی رفتیم.

در ابتدای گزارش لازم است گفته شود این مجتمع پتروشیمی در استان

مازندران و در منطقه امیرآباد بهشهر قرار گرفته است و عملاً با منطقه حفاظت شده میانکاله که در استان گلستان واقع است چندین کیلومتر فاصله دارد. در گفتوگو با برخی از مسئولان اجرایی منطقه نیز مشخص شد نام این پتروشیمی امیرآباد است و مشخص نیست که به چه علت در رسانه‌ها با نام میانکاله شهرت پیدا کرده است.

به هرحال ظاهراً براساس تصمیم کمیسیون زیربنایی دولت و به پیشنهاد سازمان محیط زیست به منظور حفاظت از میانکاله این مجتمع پتروشیمی دیگر قرار نیست در منطقه امیرآباد احداث شود. هرچند که هنوز به طور رسمی مکان جدید احداث این پتروشیمی به طور رسمی اعلام نشده است اما براساس آنچه برخی از رسانه‌ها اعلام کرده‌اند احتمالاً این مجتمع پتروشیمی به منظور استفاده از محصولاتش که پروپیلن است به استان سمنان و منطقه دامغان خواهد رفت هرچند که در مجوز ساخت این واحد نیز که در هیئت وزیران به آن اشاره شده بود قرار بر این بود محصول تولیدی به منطقه صنعتی دامغان منتقل و در واحدهای تکمیلی و تبدیلی زنجیره مورد استفاده قرار گیرد.

سوالی که در اینجا مطرح می‌شود این است که اگر واقعاً سازمان محیط زیست تصمیم به انتقال این واحد پتروشیمی بالادست آب بر به منطقه کویری استان سمنان گرفته منطق این تصمیم چه بوده است؟

همانطور که مشخص است عمده صنایع پتروشیمی بالادست ایران در مناطق ساحلی جنوب کشور واقع شده است که علت این موضوع دو چیز است اول نزدیکی به دریا به دلیل مصرف بالای آب در این صنایع و دیگر نزدیکی به محل تأمین خوراک گاز مورد نیاز است.

صنعت پتروشیمی همواره جز آن دسته از صنایعی است که برای تأمین برق خود نیاز به آب فراوان دارد و عملاً به دلیل قرار گرفتن ایران به عنوان یک کشور نیمه خشک عمدتاً این صنایع در کنار منابع عظیم آب احداث می‌شوند و یا اگر مجتمعی نیز با دریا فاصله زیاد دارد معمولاً برای تأمین آب این صنایع از چاه‌های عمیق استفاده می‌شود که البته این موارد در ایران بسیار انگشت شمار است.

به گواه مسئولان صنعت پتروشیمی این صنعت سالانه ۳۳۵ میلیون مترمکعب آب مصرف می‌کند. از این مقدار، ۴۷ درصد معادل ۱۵۷ میلیون مترمکعب سهم مجتمع‌های مستقر در عسلویه است که از منابع آب خلیج فارس برداشت می‌شود. هاب ماهشهر نیز با سهم ۳۴ درصد معادل ۱۱۵ میلیون مترمکعب آب موردنیاز خود را از کارون برداشت می‌کند بنابراین تنها

۶۳ میلیون مترمکعب از آب موردنیاز صنعت پتروشیمی یعنی کمتر از ۱۹ درصد از منابع آب‌های سطحی و زیرزمینی تأمین می‌شود.

بنابراین با توجه به شرایط فعلی ایران که در یکی از خشک‌ترین سال‌ها به سر می‌برد و برای تأمین آب شرب نیز با مشکلات جدی مواجه هستیم برچه مبنایی قرار است این مجتمع پتروشیمیایی که پروپیلن نیز تولید می‌کند و از جمله واحدهای با مصرف آب بالا است از نزدیکی ساحل به یک منطقه کویری منتقل خواهد شد. مقایسه میزان مصرف آب فرآیندهای اصلی صنعت پتروشیمی در شرایط آب و هوایی مختلف نشان می‌دهد که واحدهای تولید اوره و آمونیاک و واحدهای تولید الفین‌های اتیلن و پروپیلن، بیشترین میزان مصرف آب را دارند.

اما در خصوص موضوع آمایش سرزمینی و جانمایی صنعت پتروشیمی غیر از تأمین آب مسئله دیگری نیز وجود دارد که آن‌هم خوراک مورد نیاز این واحدها است.

پتروشیمی امیرآباد تنها پتروشیمی نیست که در منطقه شمال کشور قرار بود احداث شود بلکه طرح‌هایی هم اکنون در خطه شمال کشور وجود دارند که برخی از آنها در حال تولید و برخی نیز به دلیل نبود سرمایه گذار روی زمین باقی مانده‌اند مانند پتروشیمی گلستان که طرحی است ۱۶ ساله که علی‌رغم دارا بودن تمام مجوزات لازم ولی سرمایه گذاری برای این طرح وجود ندارد. البته در سفر اخیر رئیس جمهور به استان گلستان ظاهراً سرمایه گذار برای این طرح نیز مشخص شده و به زودی قرار است این طرح از بلاتکلیفی خارج شود.

پیگیری‌های انجام شده از علت عدم اجرای طرح پتروشیمی گلستان حاکی است یکی از دلایل مهمی که سرمایه گذار برای این طرح وجود نداشت نبود خوراک مطمئن گاز برای این واحد پتروشیمی است که عمده محصول آن اوره و آمونیاک است. این موضوع نگرانی‌ها را برای نیمه کاره ماندن پتروشیمی امیرآباد همانند پتروشیمی گلستان افزایش می‌دهد از این جهت که آیا به دلیل نبود خوراک گاز مطمئن سرنوشت پتروشیمی امیرآباد نیز قرار است مشابه پتروشیمی گلستان شود؟

در همین رابطه برخی از مسئولان صنعت نفت اعلام کرده‌اند احداث واحدهای پتروشیمی در مناطق شمالی کشور که نزدیک به میادین گازی مشترک هستند از نظر امنیتی برای ایران حائز اهمیت است هم اکنون در مناطق شمالی کشور دارای چند میدان نفتی و گازی هستیم از جمله میدان گازی توس، خانگیران و میدان گازی سردارجنگل که برخی از این

میادین در حال توسعه و برخی نیز به زودی فعالیت توسعه‌ای آنها آغاز می‌شود به همین دلیل نیاز نیست به منظور تأمین گاز واحدهای پتروشیمی که در مناطق شمالی کشور واقع شده‌اند گاز از جنوب به شمال منطبق شود.

همچنین باید یادآور شد که وضعیت میدان گازی پارس جنوبی هم اکنون وضعیت مناسبی نیست به طوری که به گفته مسئولان صنعت نفت در برخی از فازها شاهد افت فشار تولید هستیم که در سالهای آتی این افت فشار بیشتر خواهد شد و به همین دلیل باید در توسعه دیگر میادین گازی نیز تلاشها مضاعف شود. قدر مسلم با توسعه این میادین گازی می‌توان گفت برنامه ریزی‌ها برای تبدیل استان‌های شمالی به عنوان قطب چهارم صنعت پتروشیمی که از سال‌ها قبل آغاز شده است عملیاتی خواهد شد.

شاید یکی از مواردی که مسئولان به آن اشاره کنند مسئله خط اتیلن غرب است که موجب شده است تا خوراک اتیلن با خط لوله از عسلویه تا شمال غرب کشور منتقل شود که باید گفت وقتی سابقه احداث این خط را مورد بررسی قرار می‌دهیم عملاً احداث این خط لوله فقط به دلایل سیاسی وزیر وقت نفت احداث شد جالب توجه است که در آن زمان حتی موضوع خط اتیلن شرق و مرکز نیز مطرح شد اما به دلایل توسعه بر مبنای آمایش سرزمینی و مسئله آب مورد نیاز این واحدهای پتروشیمی هرگز این تصمیم غیر عاقلانه اجرایی نشد.